

Hodočašće Krčke biskupije „Putevima svjedoka vjere i domoljublja“

Propovijed biskupa Ivica Petanjka

Dan prvi: STARA GRADIŠKA, 25. LISTOPAD 2018. (Lk 12,49-53)

Slavimo prvu zajedničku svetu misu na ovom biskupijskom hodočašću, koje se odvija pod geslom: »**Putevima svjedoka vjere i domoljublja**.« Bilo bi dobro ovo geslo neprestano imati negdje u mislima i držati na pameti, jer će nam ono kao misao vodilja pomoći da što dublje doživimo ovo hodočašće u kojem ćemo iz prve ruke upoznati stvarnosti koje su nam do sad bile nepoznate ili manje poznate i na iskustveni i osobni način svatko će moći obnoviti svoju vjeru i učvrstiti svoje domoljublje.

Ova prva postaja našeg hodočašća mogla bi se usporediti s prvom postajom Isusovog križnog puta: „Isusa osuđuju na smrt.“ Nakon svega što je učinio za čovjeka, čovjek ga je osudio na smrt.

Mi se nalazimo u Staroj Gradišci, u mjestu u kojem su mnogi osuđeni izdržavali svoje dugogodišnje robovanje, a mnogi nikada odavde nisu živi izašli, a osuđeni su samo zato što su bili kršćani, vjernici, svećenici i redovnici. Za mnoge je ovdje započela prva postaja njihovog križnog puta, a onda su slijedile druge postaje, a mnogi su ovdje i dovršili svoj križni put i našli posljednje počivalište.

Robijaš koji bi umro na robiji, a još nije do kraja izdržao svoju kaznu, ni mrtav nije bio predan svojoj obitelji da ga pokopaju, nego je bio pokopan na zatvorskom groblju dok se ne bi navršile godine njegove osude. Komunisti nisu praštali ni mrtvima.

Prema dostupnim podacima samo u ovom zatvoru bio je 251 svećenik i redovnik i 9 bogoslova.

Budući da sam imao prilike živjeti i razgovarati s nekima od njih, iz prve sam ruke dobio jedan mali uvid u ono što su ovdje proživljavali.

Ono što je mene uvijek fasciniralo i što ljudski um ne može nikako razumski opravdati i dokučiti je činjenica da se tolike stotine i stotine svećenika koje su bile na robiji samo zato što su katolički svećenici i podnijeli svaku vrstu mučeništva sve do smrti, nisu pokolebali u vjeri, nisu napustili svoje svećeništvo i redovništvo, nisu se odrekli Isusa Krista, nego su nakon robije nastavili živjeti svoje svećeništvo, kao da se ništa nije dogodilo.

Nisu o tome ni rado govorili. Moralo ih se nagovarati i izvlačiti iz njih informacije kako bi se dobio bar mali uvid u te strašne godine. Nikada se nisu „razbacivali“ svojim robijanjem, nikada nisu sebe držali mučenicima ni herojima, nikada nisu drugim redovnicima i svećenicima sebe nametali kao uzorne vjernike koji su uistinu prošli svoju Kalvariju i svoj Križni put.

To vrijedi i za redovnice koje su robijale. To vrijedi i za mnoge druge kršćane laike, muškarce i žene, koji su na sličan način prošli svoj križni put.

Pokojna Kaja Pereković, koju sam osobno poznao poklonila mi je knjigu: *Naše robijanje – Hrvatske žene u komunističkim zatvorima*, i koja je na Vojnom sudu u Zagrebu, 25. kolovoza 1945., osuđena na kaznu smrti strijeljanjem, trajan gubitak svih političkih i pojedinih građanskih prava, te trajnu konfiskaciju imovine (str. 25). Tu je smrtnu kaznu Vrhovni sud pretvorio u 20 godina zatvora (str.33). Iz te knjige sam izvukao samo neke misli da vidite kako su te žene živjele svoju Kalvariju, prošle svoj Križni put, i od 3016 osuđenih žena, ovdje su svjedočanstva njih 44.

Ovo nije trenutak da se iznose torture koje su na njima provedene, nego kakvim su duhom i vjerom i uvjerenjem one iz toga izlazile. Navest ću neke citate, a vi sami prosudite o

kakvim se ženama radi, o kakvoj snazi vjere, o kakvoj hrabrosti koja zaslužuje palmu mučeništva i zahvalnost cijele nacije za njihovo herojsko i vjerničko svjedočenje.

Kaja Pereković, r. u Gornjim Bogičevcima, piše: »Kad sad iz odmaka od 68 godina govorim o tome, gotovo s nevjericom se sjećam da smo sve to prošle, ali kako smo izdržale?!... To je čudo. Surovost i pakost [komunističkog] pobjednika mrvila je onu [našu] mladost, bezuspješno. Iz samica se uvijek izlazilo uzdignute glave. Nije bilo lako, vjera je krijepila nadu da svako zlo jednom mora proći.« (str. 55).

Marija Grahek svjedoči: »Sve se nekako dalo podnijeti, i glad i rad, studen i vrućina, ali bezrazložna kažnjavanja, poniženja i mučenja ostavljala su na svima neizbrisive tragove. A što nas je onda održalo? Održala nas je i vezala ljubav prema Domovini i vjeri – patile smo zajedno i dijelile dobro i zlo. I u najtežim danima osjećala sam se zaštićenom, moja patnja nije pripadala samo meni. Bila je to volja Svevišnjega da mi pošalje to iskušenje, kako bih upoznala veličinu ljudske dobrote i prave nesebične ljubavi [drugih robijašica]. U nama nije bilo mržnje, bile smo slobodne.

Hvala Nadi, Kaji, Slavici i mnogim drugim prijateljicama koje su mi pomogle da nađem smisao u trpljenju i da shvatim da je prava sloboda u čovjeku, a ne izvan njega. Nažalost, ipak moram završiti svoja sjećanja jednom činjenicom. Slobode je bilo manje na slobodi, nego u logoru. Ne zaboravite, komunisti nikad ne praštaju!« (str. 134).

Grlica Borčić, r. Stipaničić, r. u Hrvatskoj Kostajnici: »To je bilo vrijeme koje mi je bilo dano za izgrađivanje vlastite osobnosti i karaktera. I ako me što boli, boli me što to nisam dovoljno iskoristila.« (str. 295).

U današnjem evanđelju Isus govori o vatri, krstu, podjelama, razdorima, o tome da nije došao donijeti mir nego razdjeljenje. On sam je znak osporavan, kako to reče starac Šimun kad ga je držao u naručju. Isus nas nije htio uspavati, eutanazirati, nego zapaliti.

»Oganj dođoh baciti na zemlju...« (Lk 12,49). Koliko puta Sveto pismo govori o ognju. Od onog grma koji gori a ne sagorijeva i iz kojeg se Bog objavljuje Mojsiju, preko dvojice učenika na putu u Emaus čije je srce gorjelo dok im je Isus pisma otkrivao, preko vatre koju je sam Uskrsnuli na obali jezera zapalio dok su apostoli bezuspješno lovili, pa ognja prvih Duhova...

Kao da nam sam Isus Krist hoće reći: »Jedino što bi u ovom svijetu i u vašim srcima trebalo sačuvati je upravo sam oganj.« Dok god bude vatre moguće je ponovno započeti. Moguće je ponovno zapaliti, rasvijetliti, zagrijati, pokrenuti.

Svi znademo da se tu radi o vatri vjere, nade i ljubavi, vatri strasti i oduševljenja, vatri volje i želje koja pokreće svakoga od nas. Ali i o vatri koja je Bog sam. Ljubavi Božjoj koja u onom čudesnom grmu gori i gori, a ne može izgorjeti. Ne može nestati. O vatri Duha Svetoga, koji je zajednička ljubav Oca i Sina, koji je razliven u srcima našim, kaže sv. Pavao.

Sam naš život je neprestana borba kako sačuvati u sebi tu pokretačku vatru koja drži sve na životu i obraniti je od nas samih i od drugih koji je žele ugasiti. Mi smo sami sebi toliko puta proturječeje. Toliko puta u isto vrijeme palimo i gasimo. Gorimo i kopnimo. Oduševljujamo druge, a sami jedva životarimo.

Na ovom svetom i mučeničkom mjestu, koje je natopljeno znojem i krvlju tolikih svjedoka vjere našeg naroda, zamolimo Isusa Krista, da nikada u nama ne nestane vatre vjere i pouzdanja u njega. Da iz svake kušnje i muke izađemo jači i spremniji za život. Da znademo opraštati i da poput onih koji su ovdje robijali spoznamo da je slobodan samo onaj čovjek koji ne mrzi i da se sloboda ne nalazi u svijetu nego u čovjeku. Amen.